

Decentralisatie

Voor **IZA** tonen Diaz-Serrano en Rodríguez-Pose aan dat decentralisatie van bestuur en de heffing en besteding van publieke middelen een positief effect heeft op het algemene gevoel van welzijn van mensen. Fiscale decentralisatie heeft bovendien een sterk effect op de tevredenheid met politieke en economische instituties en met het onderwijs- en gezondheidszorgsysteem. De onderzoekers concluderen dat mensen gelukkiger worden van de daadwerkelijke levering van publieke diensten door lokale overheden dan van de mogelijkheid om het lokaal bestuur te beïnvloeden.

Diaz-Serrano, L. en A. Rodríguez-Pose (2011) *Decentralization, happiness and the perception of institutions*. *IZA Discussion Paper*, 5647.

Timing

Van Klaveren *et al.* onderzoeken voor het **Tinbergen Instituut** de timing van werkuren van partners en het effect hiervan op de vraag naar formele en informele kinderopvang in Nederland. De onderzoekers concluderen dat kinderloze stellen een voorkeur hebben voor het gelijk laten lopen van gewerkte uren, om zo tijd met elkaar door te kunnen brengen. Koppels met kinderen plannen minder overlapping van werktijd. Daarnaast leidt meer overlapping van gewerkte uren wel tot een stijging in de vraag naar informele kinderopvang maar niet tot een stijging van de vraag naar formele kinderopvang. De onderzoekers verklaren dit effect door middel van de subsidie op informele kinderopvang.

Klaveren, C. van, H. Maassen van den Brink en B. van Praag (2011) *Intra-household work timing: the effect on joint activities and the demand for childcare*. *Tinbergen Institute Discussion Paper*, 2011(065)

Levensverwachting

Voor **Netspar** onderzoeken Haans en Prowse hoe publieke *defined benefit*-pensioensystemen kunnen worden aangepast om de houdbaarheid van deze systemen te garanderen bij oplopende levensverwachtingen van 65-plussers. Voor Duitsland concluderen de onderzoekers op basis van een levenscyclus-model dat de verwachte stijging van de levensverwachting van 65-plussers met 6,4 jaar in de komende veertig jaar kan worden opgevangen door de wettelijke pensioenleeftijd te verhogen van 65 jaar naar 69,5 jaar. Een andere manier om te compenseren voor de toenemende levensverwachting is om de publieke jaarlijkse pensioenuitkeringen met 26,3 procent te reduceren.

Haans, P. en V. Prowse (2011) *Longevity, life-cycle behavior and pension reform*. *Netspar Discussion Papers*, 2011(036).

Pensioenen

Draper *et al.* onderzoeken voor het **Centraal Planbureau** de welvaartseffecten van publieke DB-pensioenfondsen (*Defined Benefit*). Hiertoe analyseren de onderzoekers in hoeverre een kapitaalgedekt DB-pensioenfonds tot een verhoging van de welvaart van de deelnemers leidt. Daarnaast onderzoeken ze het continuïteitsprobleem na een negatieve kapitaalmarktshock. De onderzoekers concluderen dat indien rekening wordt gehouden met de kans op de verschillende toestanden van de economie, een DB-pensioenstelsel de welvaart van de betrokkenen vermindert, en de continuïteit van het stelsel in gevaar komt indien er geen verplichte deelname is.

Draper, N., E. Westerhout en A. Nibbelink (2011) *Defined benefit pension schemes: a welfare analysis of risk sharing and labour market distortions*. *CPB Discussion Paper*, 177.

Fragmentatie

Degryse *et al.* onderzoeken voor **TILEC** de effecten van fragmentatie van de aandelenmarkten op de liquiditeit van de verhandelde aandelen. Deze fragmentatie is sterk toegenomen na de invoering van de Europese Richtlijn Markten voor financiële instrumenten. De onderzoekers maken een onderscheid naar de zichtbare transacties via beurzen en de onzichtbare transacties die niet op openbare beurzen plaatsvinden. Ze maken voor hun analyse gebruik van 52 Nederlandse aandelen. De onderzoekers concluderen dat fragmentatie in zichtbare markten leidt tot meer liquiditeit in de handel van de aandelen, maar ook tot vermindering van de liquiditeit op de traditionele beurs. Onzichtbare transacties zoals de transacties *over the counter* hebben een schadelijk effect op de liquiditeit van de aandelen.

Degryse, H., F. de Jong en V. van Kervel (2011) *The impact of dark and visible fragmentation on market quality*. *TILEC Discussion Paper*, 2011(026).

Ondernemers

Van Praag en Van Stel onderzoeken voor het **Tinbergen Instituut** de toegevoegde waarde van ondernemers. In tegenstelling tot de gemeenschappelijke overtuiging concluderen de onderzoekers dat meer ondernemers niet per definitie goed is voor de economie. De top-ondernemers creëren wel waarde voor de economie als geheel, de rest van de ondernemers zou meer bijdragen als zij in loondienst zouden werken. Na onderzoek naar ondernemers in negentien OESO-landen gedurende de periode 1981–2006 concluderen de auteurs dat er een optimaal percentage ondernemers is dat gemiddeld rond 12,5 procent ligt. Daarnaast concluderen zij dat de relatie tussen macro-economische productiviteit en ondernemerschap sneller afneemt in landen met hogere participatiegraden in het tertiair onderwijs. In deze landen ligt het ideale percentage ondernemers lager.

Praag, M. van en A. van Stel (2011) *The more business owners the merrier? The role of tertiary education*. *Tinbergen Institute Discussion Paper*, 2011(067).

Communicatie

Born *et al.* onderzoeken voor de **Europese Centrale Bank** het effect van de publicatie van *Financial Stability Reports* (FSR's) en speeches en interviews vanuit centrale banken. De onderzoekers hebben geanalyseerd hoe aandelenmarkten in de afgelopen veertien jaar op de berichten van 37 centrale banken hebben gereageerd. Aan de hand van bewegingen van de aandelenmarkten concluderen zij dat FSR's duidelijk relevante marktinformatie beschikbaar maken. Daarnaast nam de volatiliteit van aandelenmarkten af, wat impliceert dat de FSR's een ruis-onderdrukkende werking hebben. Deze effecten werden niet gevonden voor communicatie middels speeches en interviews, hoewel deze tijdens de crisis van 2007–2010 wel een substantieel effect op aandelenmarkten hadden.

Born, B., M. Ehrmann en M. Fratzscher (2011) *Central bank communication on financial stability*. *ECB Working Paper Series*, 1332.

Normen

Graafland en Van de Ven onderzoeken voor het **European Banking Center** de morele verantwoordelijkheid van professionals in de financiële sector in het kader van de recente kredietcrisis. De onderzoekers stellen dat, gegeven de morele codes van banken, er drie kritieke waarden noodzakelijk zijn om aan deze codes te voldoen, te weten eerlijkheid, zorgvuldigheid en nauwkeurigheid. Bankiers hebben zich in aanloop naar de kredietcrisis niet altijd volgens deze eigen morele codes gedragen. De onderzoekers stellen dat het naleven van deze normen alleen mogelijk zal zijn als de institutionele context van de financiële sector de banken ook toestaat om deze morele codes na te leven.

Graafland, J.J. en B.W. van de Ven (2011) *The credit crisis and the moral responsibility of professionals in finance*. *European Banking Center Discussion Paper*, 2011(012).

Varkens

Hoste onderzoekt voor het **Landbouw Economisch Instituut** de wereldwijde behoefte aan varkens om te voldoen aan de stijgende vraag naar vlees. Hiervoor analyseert hij allereerst de productie-efficiëntie in Nederland. Professionele varkensbedrijven in Nederland brengen gemiddeld 26 slachtvarkens per zeug groot, in het Verenigd Koninkrijk zijn dat er 21 en in China 13. Bovendien worden de slachtvarkens in Nederland geslacht bij een karkasgewicht van circa 92 kilogram, tegen 80 kilogram in het Verenigd Koninkrijk en 79,3 kilogram als wereldwijd gemiddelde. Hoste concludeert dat er wereldwijd veertig procent minder varkens nodig zouden zijn om dezelfde hoeveelheid vlees te produceren als de Nederlandse productiviteit naar het buitenland kan worden geëxporteerd.

Hoste, R. (2011) *Wereldwijd 40% minder varkens nodig*. *Agri-monitor*, april.

Zwangerschapsverlof

Akgündüz en Plantenga onderzoeken namens het **Tjalling C. Koopmans Instituut** de effecten van zwangerschapsverlofregelingen op de werkgelegenheidspercentages, gemiddeld aantal wekelijks gewerkte uren, lonen en gelijkheid in functieniveaus in zestien Europese landen. De resultaten wijzen op toenemende participatie van vrouwen als gevolg van verlofregelingen, hoewel dit effect afneemt naarmate de regelingen royaler zijn in lengte en uitkering. Ook ligt het aantal wekelijks gewerkte uren hoger in landen met ruimere verlofregelingen. Aan de andere kant leiden genereuze regelingen tot lagere lonen voor de hogeschoolde vrouwen en minder vrouwen in hoge functies.

Akgündüz, Y.E. en J. Plantenga (2011) *Labour market effects of parental leave: a European perspective*. *Tjalling C. Koopmans Research Institute Discussion Paper Series*, 2011(09).

Specialisatie

Bos *et al.* onderzoeken voor **METEOR** de relatie tussen economische integratie en industriële specialisatie. Hiertoe onderzoeken ze 31 landen in de periode 1970 tot 2005. De economische integratie wordt gemeten aan de hand van financiële integratie en handelsintegratie tussen landen. De onderzoekers stellen een negatief verband vast tussen handelsintegratie en industriële specialisatie, wat suggereert dat vrije handel met het buitenland leidt tot een meer diverse structuur van de binnenlandse industrie. Meer financiële openheid leidt juist tot meer specialisatie. Daarnaast is het negatieve effect van handelsintegratie op specialisatie sterker in landen met veel intra-industriehandel.

Bos, J.W.B., C. Economidou en L. Zhang (2011) *Specialization in the presence of trade and financial integration: explorations of the integration-specialization nexus*. *METEOR Research Memorandum*, 2011(026).

Welzijn

Bonsang en Klein onderzoeken voor het **ROA** het effect van pensionering op het ervaren welzijn van de gepensioneerde. Bij vrijwillige pensionering is het effect van het afnemende inkomen op ervaren welzijn negatief, het effect van meer vrije tijd positief en het effect op de tevredenheid met de eigen gezondheid klein maar wel positief. Deze effecten blijken in evenwicht waardoor het totale effect van pensionering op het ervaren welzijn nagenoeg nihil is. Bij gedwongen pensionering is het negatieve effect van inkomensdaling groter, het positieve effect van meer vrije tijd kleiner en het effect op de tevredenheid met de eigen gezondheid niet aanwezig. Hierdoor is het totale effect van gedwongen pensionering op het ervaren welzijn negatief.

Bonsang, E. en T.J. Klein (2011) *Retirement and subjective well-being*. *ROA Research Memorandum*, 2011(5).